

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5560/2567

นางสาว ว. โจทก์ นางสาว ธ. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1753, ป.วิ.พ. มาตรา 142

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์และจำเลยทั้งห้าไม่ใช้ทายาทโดยธรรมหรือทายาทโดยพินัยกรรมของ ต. ผู้ตาย โจทก์และจำเลยทั้งห้าจึงไม่มีสิทธิในทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย เมื่อผู้ตายไม่มีทายาทโดยธรรมหรือทายาทโดยพินัยกรรม ทรัพย์สินมรดกย่อมตกเป็นของแผ่นดิน การจะวินิจฉัยว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องขอส่วนแบ่งหรือไม่ หรือจำเลยทั้งห้าจะต้องคืนเงินให้แก่โจทก์หรือไม่ ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่าเงินดังกล่าวโจทก์และจำเลยทั้งห้ามีสิทธิในเงินดังกล่าวหรือไม่ ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าเงินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โจทก์และจำเลยทั้งห้าไม่มีสิทธิในทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย จึงมิใช่การวินิจฉัยนอกหรือเกินกว่าฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งห้าร่วมกันชำระเงิน 506,783.01 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากจำเลยทั้งห้าไม่ดำเนินการดังกล่าว ให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันคืนเงินส่วนแบ่งที่ได้รับไป 1,304,725.43 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งห้าให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ จำเลยทั้งห้าอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยทั้งห้าฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์และจำเลยทั้งห้าเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนายสตีลกับนางเบญจพรทั้งสองคนถึงแก่ความตายแล้ว นายโตะเม้ง ผู้ตาย ไม่มีภริยาและบุตร ส่วนบิดามารดาถึงแก่ความตายไปก่อนแล้ว นายโตะเม้งรับนายสตีลเป็นบุตรบุญธรรมแต่ไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย ผู้ตายถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2563 ขณะถึงแก่ความตายผู้ตายมีทรัพย์สินเป็นเงินตามบัญชีเงินฝากธนาคารหลายธนาคารและหลายบัญชี มีชื่อผู้ตายเป็นเจ้าของบัญชีร่วมกับโจทก์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 นางสาวปิยาภรณ์ และนางสาวไฉจวง โจทก์ยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะเงินตามบัญชีเงินฝากที่มีชื่อผู้ตาย โจทก์ และจำเลยที่ 2 กับที่ 4 ร่วมกันเปิดไว้กับธนาคารรวม 3 บัญชี จำเลยที่ 2 และที่ 4 ยื่นคำคัดค้าน ต่อมาตกลงเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกันและตกลงแบ่งเงินตามบัญชีเงินฝาก 3 บัญชีดังกล่าว ศาลมีคำสั่งตั้งโจทก์ จำเลยที่ 2 และที่ 4 เป็นผู้จัดการมรดกร่วมกันเฉพาะบัญชีเงินฝากธนาคาร ก. เลขที่บัญชี 006- 1- 29xxx- x ชื่อ นายโตะเม้ง เพื่อนายสมศักดิ์ นางวิไลและนางวิภา กับบัญชีเงินฝากธนาคาร ก. เลขที่บัญชี 177-3-03 xxx- x ชื่อ นางสาววิภา และนายโตะเม้ง และบัญชีเงินฝากธนาคาร อ. เลขที่บัญชี 322-140- 05x-xxx ชื่อ นางสาววิภา และนายโตะเม้ง (ต่อมาเปลี่ยนเป็นบัญชีธนาคาร อ. บัญชี 020-299-53x-xxx และเลขที่บัญชี 300-036-47x-xxx ชื่อ นางสาววรรณรัตน์หรือวิภา) คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งห้าว่า ทรัพย์สินมรดกของผู้ตายตกเป็นของแผ่นดินและศาลชั้นต้นพิพากษาเกินฟ้องหรือไม่ เห็นว่า โจทก์และจำเลยทั้งห้าไม่ใช้ทายาทโดยธรรมหรือทายาทโดยพินัยกรรมของนายโตะเม้ง ผู้ตาย โจทก์และจำเลยทั้งห้าจึงไม่มีสิทธิในทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ที่จำเลยทั้งห้าอ้างว่าจำเลยที่ 2 เป็นเจ้าหนี้ผู้ตาย

และผู้ตายยกทรัพย์สินให้จำเลยที่ 2 แล้ว จำเลยทั้งห้ามีแต่จำเลยที่ 1 และที่ 3 มาเบิกความลอย ๆ โดยปราศจากหลักฐานสนับสนุน หากเป็นเช่นที่กล่าวอ้างจริง ควรมีหลักฐานความเป็นหนี้ที่ผู้ตายลงลายมือชื่อรับสภาพ หรือมิฉะนั้นผู้ตายคงดำเนินการเปลี่ยนชื่อในบัญชีเงินฝากจากผู้ตายมาเป็นชื่อจำเลยที่ 2 แล้ว การเปลี่ยนชื่อเจ้าของบัญชีเงินฝากไม่ใช่เรื่องที่กระทำโดยยากและไม่ปรากฏเหตุที่ไม่สามารถกระทำได้ หรือหากผู้ตายไม่ประสงค์จะดำเนินการดังกล่าวแต่ยังคงมีเจตนายกเงินในบัญชีเงินฝากให้แก่จำเลยที่ 2 ผู้ตายก็ควรทำพินัยกรรมยกทรัพย์ให้ แต่ก็ไม่ได้ปรากฏหลักฐานเช่นนั้นใด ๆ ทั้งสิ้น แต่กลับได้ความว่าในคดีร้องจัดการมรดกของโจทก์ซึ่งจำเลยที่ 2 และที่ 4 เป็นผู้คัดค้านมีการตกลงกันไม่ใช่แต่เฉพาะควรตั้งผู้ใดเป็นผู้จัดการมรดก แต่ยังตกลงกันถึงเรื่องทรัพย์สินของผู้ตายด้วย โดยจำเลยที่ 2 ยินยอมแบ่งเงินตามบัญชีเงินฝากธนาคาร ก. บัญชีเลขที่ 177 - 3 - 03xxx - x มีชื่อโจทก์และนายโตะเม้ง เป็นเจ้าของบัญชี และบัญชีเงินฝากธนาคาร อ. เลขที่ 322-140-05x-xxx มีชื่อโจทก์และนายโตะเม้ง เป็นเจ้าของบัญชี ซึ่งต่อมาโจทก์ได้ถอนเงินออกจากบัญชีแล้วไปเปิดบัญชีใหม่ที่ธนาคาร อ. บัญชีเลขที่ 300-036-47x-xxx และบัญชีเลขที่ 020-299-53x-xxx ในส่วนของนายโตะเม้ง ให้แก่โจทก์จำนวน 1 ใน 6 และให้จำเลยที่ 1 ที่ 3 ที่ 4 ที่ 5 อีกคนละ 1 ใน 6 เห็นได้ว่าหากผู้ตายยกเงินในบัญชีดังกล่าวให้จำเลยที่ 2 แล้ว จำเลยที่ 2 ไม่มีความจำเป็นต้องแบ่งเงินให้แก่โจทก์หรือจำเลยอื่น ผู้ตายจึงไม่ได้เป็นหนี้และไม่ไดยกทรัพย์ให้จำเลยที่ 2 เงินตามบัญชีเงินฝากจึงเป็นของผู้ตายย่อมตกทอดเป็นมรดก เมื่อผู้ตายไม่มีทายาทโดยธรรมหรือทายาทโดยพินัยกรรม ทรัพย์มรดกย่อมตกเป็นของแผ่นดิน เมื่อคดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งห้าเพื่อขอส่วนแบ่งเงินในบัญชีเงินฝากในส่วนที่จำเลยทั้งห้าและนางไขจวง มีชื่อเป็นเจ้าของบัญชีร่วมกับผู้ตาย แต่หากจำเลยทั้งห้าไม่ยอมแบ่งเงินก็ขอให้จำเลยทั้งห้าคืนเงินตามบัญชีเงินฝากที่โจทก์มีชื่อร่วมกับผู้ตายที่จำเลยทั้งห้ารับไปจากโจทก์ นอกจากจะต้องวินิจฉัยว่าโจทก์มีสิทธิเรียกเงินตามบัญชีเงินฝากที่ฝ่ายจำเลยมีชื่อร่วมกับผู้ตายหรือไม่แล้ว ยังต้องวินิจฉัยอีกว่าจำเลยทั้งห้าต้องคืนเงินตามบัญชีเงินฝากที่โจทก์มีชื่อร่วมกับผู้ตายหรือไม่ การจะวินิจฉัยว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องขอส่วนแบ่งหรือไม่ หรือจำเลยทั้งห้าจะต้องคืนเงินให้แก่โจทก์หรือไม่ ก็ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่าเงินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โจทก์และจำเลยทั้งห้าไม่มีสิทธิในทรัพย์มรดกของผู้ตาย จึงมิใช่การวินิจฉัยนอกหรือเกินกว่าฟ้อง ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาว่าทรัพย์มรดกของผู้ตายตกเป็นของแผ่นดินนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยทั้งห้าฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชลิต กฐิณะสมิต · สุรศักดิ์ ตันโสรัจประเสริฐ · ญัฐพงศ์ ฐาปนานะดิพงษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5560/2567>